

Fietsparkeren? Ons een Zorg!

Advies Burgerpanel Rotterdam, Juli 2018

Inleiding

“De Coolsingel wordt weer de trots van alle Rotterdammers.” Aldus Adriaan Geuze in zijn voorwoord bij het definitief ontwerp voor de herinrichting van de Coolsingel.

Het Burgerpanel Rotterdam staat sympathiek tegenover de ambitieuze plannen en volgt de voortgang met grote interesse. Bij het monitoren van de huidige situatie valt het ons op hoe het fietsparkeren afbreuk doet aan het beoogde perspectief van een Coolsingel, die als boulevard voor de Rotterdammers een boulevard met monumentale allure en sfeervolle verblijfsruimte⁽¹⁾ belooft te zijn. Een doorn in het oog van het Burgerpanel Rotterdam. De wijze waarop fietsers⁽²⁾ hun fiets op straat achterlaten doet onrecht aan de gastvrijheid, verstoort de uitstraling en veroorzaakt overlast voor anderen, met name voetgangers. Enerzijds is dit een gedragsprobleem. Anderzijds ontbreken alternatieven. Genoeg reden voor het panel om de gewenste situatie te schetsen op basis van de huidige.

Opbouw van ons advies

- A. We hebben de huidige situatie geschouwd en illustreren die met foto's.
- B. We vertalen het hoofdstuk 'Fietsers' in het definitieve ontwerp herinrichting Coolsingel naar de door ons geïdealiseerde situatie.
- C. We schetsen stallingsmogelijkheden, die passen in de gedachte dat Rotterdam een fietsvriendelijke stad wil zijn.
- D. We toetsen ons conceptadvies bij een vertegenwoordiger van de binnenstad-winkeliers en bij de projectleider 'Herinrichting Coolsingel' van de gemeente.

In onze beschouwingen betrekken wij relevante gemeentelijke stukken⁽³⁾. De fiets wordt in deze stukken een prominente rol toegekend bij het bereikbaar houden van de stad. Mensen worden gestimuleerd om meer en vaker de fiets te pakken. Een rode draad uit de stukken is de behoefte aan een goede, toekomstgerichte oplossing voor het fietsparkeren.

Toekomstgericht, omdat er sprake is van een tekort aan stallingscapaciteit en toegenomen fietskynamiek. Een stadprobleem dat een groter gebied betreft dan de Coolsingel. Een ander terugkerend punt is de overmaat aan geparkeerde fietsen op straat.

¹ Citaten uit het definitief ontwerp Coolsingel

² Waar in dit stuk wordt geschreven over fietsen geldt dat ook voor scooters en in mindere mate voor motoren.

³ De inventarisatie fiets-parkeren Coolsingel van 30-06-2016, het "Fietsplan 2016-2018, Fietsen heeft voorrang", de brief van het College van B&W van 21-06-2017 met een afdoeningsvoorstel voor een motie "fiets-parkeren Coolsingel" van 15 december 2016 en het coalitieakkoord 2018-2022, Nieuwe Energie voor Rotterdam.

Fietsers kiezen vanuit een 'van deur tot deur gemak' een plek zo dicht mogelijk bij hun bestemming. Fietsen worden gestald tegen elk object: lichtmasten, prullenbakken, hekken en bomen en onder luifels. Aangewezen stallingsplekken dijen uit door fietsen die er slordig naast en rondom gezet worden. Verrommeling en schade zijn het gevolg.

Aan de raadsnotie is een begin van uitvoering gegeven met het voornemen om in vijf openbare parkeergarages gratis fietsenstallingen te organiseren. Het gaat om de parkeergarages aan de Meent, Schouwburgplein 1, Museumpark, Kiphof en Zoomstraat. Die in de Meentgarage met 64 fietsparkeerplaatsen is recent in gebruik genomen. Een druppeltje op een gloeiend hete plaat. Er wordt juichend gecommuniceerd over het succes van een fietsparkeerproject van de gemeente waarbij fietsvlonders worden aangelegd op parkeerplaatsen voor auto's. Het heeft een landelijke innovatieprijs gewonnen.

Resultaten Schouw, gesprekken en observaties

A. Schouw

Coolsingel ter hoogte van C&A

Als we op een tijdstip dat de winkels nog gesloten zijn over de Coolsingel wandelen tellen we zo'n kleine 800 fietsen op en vlakbij de Coolsingel. Op een zondagmiddag zien we er zoveel meer, dat we de tel kwijt raken. Veel fietsen staan gestald aan nietjes, maar evenzovele staan of liggen ernaast. Schattingen die wij onderschrijven schetsen een behoefte aan zo'n 3000 á 3500 stallingsplekken.

Metrostation Beurs

Bij metro ingang Beurs, nabij het VVV-kantoor staat het hek en het trottoir eromheen vol met fietsen. Niet bepaald een positief uithangbord voor toeristen en andere bezoekers.

hekken koopgoot

beustrappen

Aan en bij de hekken van de koopgoot aan de zijde van het Beursplein: alleen maar fietsen, tientallen. Er is geen plekje meer vrij. Tot voor de trappen van de Beurs worden fietsen gestald.

Hier mocht je toch niet staan?

Ook op plekken waar stallen niet is toegestaan tref je fietsen aan. Het plaatsen van fietsen waar het niet mag, is op de Coolingsingel overigens een probleem van alle tijden, getuige deze foto uit het zwart-wit-tijdperk.

Alle plekken worden benut 1

Alle plekken worden benut 1

Alle plekken worden benut 3

De fietsenstalling aan de Meent, nabij het postkantoor is bij onze schouw maar voor 2/3^e gevuld. Wel zien we daar in de buurt veel fietsen aan nietjes gestald, maar ook heel veel los op straat.

Tot (bijna) op het terras

Fietsen worden al dan niet geketend overal gestald. Aan lantarenpalen, bomen en bijna tot op het terras van een horecagelegenheid.

Kortom, een rondgang over de Coolingsingel maakt niet vrolijk.

B. Onze reactie op definitieve ontwerp Herinrichting Coolingsingel (hoofdstuk 'Fietsen')

1^e citaat: "Fietsers kunnen hun fiets op diverse plekken op de esplanade en op het trottoir bij de zijstraten aan de oostzijde parkeren".

Het Burgerpanel zet hier de volgende kanttekeningen bij:

- Als we het huidige beeld in ogenschouw nemen, belooft dit niet veel goeds voor de toekomst. Wij zien geen beeld ontstaan van een sfeervolle verblijfsruimte.
- Het fietspad in twee richtingen is gepland aan de westzijde. Parkeren aan de oostzijde. Het draagt niet bij aan de veiligheid en doorstroming van het verkeer. Steeds zal het tram- en autoverkeer gekruist moeten worden. Ook zullen fietsers vaak van dezelfde oversteekplaatsen gebruik (moeten) maken als voetgangers. Het draagt bij aan onveiligheid, hinder en weerstand.
- Wij zien de bestaande fietsenstalling op de Meent, naast het oude postkantoor, ernstig onder druk komen te staan als projectontwikkelaars het monumentale pand onder handen gaan nemen.

2^e citaat: "Vanuit evenementen en het aanzien van de Coolingsingel is het belangrijk dat er zo min mogelijk objecten staan. Fietsen en scooters kunnen worden vastgezet aan fietsnietjes en vrij gestald in gemarkeerde zones. Ook kunnen fietsers hun fiets op de esplanade parkeren tegen het hekje dat de trambaan afscheidt van het fietspad en de esplanade. Einde citaat.

Wij merken op:

- Fietsnietjes, gemarkeerde zones en vrij geparkeerde fietsen achten wij in tegenspraak en in elk geval conflicterend met de terechte wens dat zo weinig objecten evenementen of het aanzien van de Coolingsingel in de weg staan.
- De beoogde voorzieningen gaan uit van een discipline bij fietsparkeerders, die niet strookt met hoe het nu gaat.
- Fietsers zetten hun fietsen overal neer. Ook naast fietsnietjes en rondom gemarkeerde zones. Stallingsgemak nabij de bestemming is belangrijker dan aanzicht, hinder etc.

Definitief Ontwerp, pagina 9

- Een geordende situatie als op deze afbeelding uit het definitief ontwerp Coolsingel hebben wij nergens aangetroffen.

3^e citaat: “Naast de herinrichting onderzoekt de gemeente de mogelijkheden om langs de Coolsingel ondergrondse en/of in pandige collectieve fietsenstallingen te realiseren. Enerzijds om te voorzien in de huidige en toekomstige stallingsbehoefte, anderzijds om het aantal fietsen op straat te verminderen. Ook doet de gemeente een beroep op vastgoedeigenaren en ondernemers om ervoor te zorgen dat werknemers hun fietsen in pandig kunnen stallen.”

Commentaar van het Burgerpanel:

- Hier liggen uitgebreide kansen. In onze ogen ligt hier de sleutel van een succesvolle realisatie van mooie Coolsingelplannen. Samenwerking met ondernemers in de binnenstad kan een situatie creëren dat het resultaat meer is dan de som der delen. Hieraan moet met grote voortvarendheid en met ‘out of the box’ plannen uitvoering worden gegeven.

Stalling nabij het Churchillplein

C. Stallingsmogelijkheden in een fietsvriendelijke stad

Er is grote behoefte aan stallingsruimte op en in de directe omgeving van de Coolsingel. Op een aantal plekken zal dat, buiten het beoogde voetgangersgebied, op straat kunnen. Het vereist dan wel meer zorg, allure en inrichting dan wij aantreffen nabij het Churchillplein .

In onze rondgang troffen wij diverse parkeergarages en ‘verloren hoekjes’ in de directe omgeving, soms om de hoek, van de Coolsingel. Sommige zijn in beheer bij de gemeente. Sommige toegankelijk voor het publiek, andere beperkt tot

vergunninghouders. Hier zijn volgens ons voorzieningen voor fietsparkeren te maken. Naar voorbeeld van andere stallingen kan bij voldoende hoogte ervoor worden gekozen fietsen gestapeld te stallen, wat oppervlakte bespaart. Ondernemers kunnen faciliteiten creëren voor hun eigen werknemers en voor hun geachte clientèle.

D. Gesprekken

Op 27 juni spraken wij met de verantwoordelijke projectmanager van de Dienst Stadsontwikkeling, de heer **P.G. Spakman**.

Hij onderschrijft de noodzaak van het op een hoger plan brengen van de behoefte aan fietsparkeren voor de hele binnenstad, waar de Coolsingel een onderdeel van is. Een nieuwe, brede visie op dit onderwerp acht hij wenselijk. Hij gelooft in een aanpak, waarin gewerkt wordt aan meer stallingsmogelijkheden dan aan meer handhaving. Handhaving acht hij lastig bij het ontbreken van alternatieven. Anders dan wij onderscheidt hij kort- en langparkeerders. Voor de 1^e groep moeten in zijn ogen faciliteiten op de Coolsingel blijven.

Op 29 juni spraken wij met de directeur van Stichting Urban Department Store Rotterdam, mevrouw **D. van Elsacker**.

Ze is enthousiast over de benadering van het panel. Ze benoemt nadrukkelijk dat investeringen vereist zijn, zowel van het gemeentebestuur als van de ondernemers. Wil aan het realiseren van een betere situatie binnen haar invloedssferen het fietsbeleid nadrukkelijker agenderen. Ze noemt een paar concrete acties. In het ‘Groot-Winkel-Overleg’ agenderen hoe winkelpersoneel te beïnvloeden is. Vertegenwoordigers van commerciële parkeergarages erbij te betrekken. Een nadrukkelijker plek op de wijkagenda van de gebiedscommissie geven. Een paragraaf fietsbeleid opnemen in de plannen van de BedrijvenInvesteringsZone.

Conclusies en aanbevelingen

- “De Coolsingel wordt weer de trots van alle Rotterdammers.” Ja, volgens ons is dit haalbaar, mits iedereen zijn steentje bijdraagt. Investeren in faciliteiten, verleidingsstrategieën, dwang en drang en communicatie zijn bij dit streven een conditio sine qua non.
- De Coolsingel nodigt uit om op de fiets bezocht te worden, meer dan met de auto. De Coolsingel en zijn aangrenzende straten vragen om zo’n 3500 goed toegeruste fietsparkeerplaatsen. Daarvoor is op de nieuwe Coolsingel, een boulevard met een monumentale allure en sfeervolle verblijfsruimte, geen plaats. Hier horen geen nietjes en beugels te staan. Fietsen tegen hekken, lantarenpalen, straatmeubilair en bomen moet worden voorkomen!
- Mocht niettemin besloten worden tot stallingsmogelijkheden op de Coolsingel, dan moeten deze heel goed gemarkeerd worden. Niet op elke paal of boom een bord of sticker, maar bij de entrees naar de Coolsingel met duidelijke bebording en met heldere aanwijzingsbesluiten. Zoals mevrouw Van Elsacker suggereerde: combineren met de problematiek van Way Finding. Misschien kunnen via een prijsvraag goede ideeën van het publiek ingewonnen worden.
- Fietsen zouden geplaatst moeten worden in stallingen buiten het flaneer- en winkeldeel van de Coolsingel. Daartoe moeten mogelijkheden in parkeergarages en eventueel andere lege plekken optimaal benut worden, voortbordurend op het succes van de fietsvlonders.
- Faciliteiten moeten zoveel mogelijk gezocht worden aan de westzijde van de Coolsingel.
- Er is geen reden om te verwachten, dat fietsers zich ‘straks’ anders zullen gedragen, dan nu of vroeger. Zonder handhaving, dwang en drang, zal het gewenste beeld er niet komen. Wij stellen voor om het fietsparkeren al in de huidige situatie te regelen en te handhaven. Zo dat strikt gebeurt, kan de fietser wennen aan een nieuw regime en is de gewenste situatie op de hernieuwde Coolsingel meer vanzelfsprekend.
- Gebruik de ervaringen rond het Centraal Station. Daar wordt het succes van fietsvrij houden toegeschreven aan een combinatie van verbeterde faciliteiten en stringente handhaving.
- Om fietsers e.a. over te halen ordentelijk en waar mogelijk inpandig te parkeren zijn verleidingsmaatregelen nodig in combinatie met de geschetste handhaving. Verleiding kan gebeuren door prijsstelling, servicemogelijkheden, veiligheid, voorkomen van rompslomp, toiletvoorzieningen, etc. De zones waar fiets-parkeren mag, opnemen in stadsplattegronden/kaarten en andere toeristische uitgaven/websites.

- Vastgoedeigenaren en ondernemers moeten bijdragen door voor eigen werknemers en bezoekers stallingsmogelijkheden te creëren, mee te werken aan het hogere doel van een aantrekkelijke Coolsingel en mee te doen aan verleidingsstrategieën en communicatie.

- Onderzoek kansen om faciliteiten, die tijdens kantooruren een ander doel dienen, daarbuiten voor fietsparkeren te benutten.

Kortom, de problematiek van het fietsparkeren vraagt om nieuwe energie, frisse ideeën en investeringen. Zoek oplossingen buiten de gebaande paden. Als voorbeeld. Laat fietsen door serviceverleners op afspraak/afroep (via een app?) stallen en weer beschikbaar stellen: Valet Parking voor fietsers. Of misschien andersom: Vervoer niet de fietsen maar de fietsers van en naar fietstransferia. Of beide. Creatieve ondernemers (in spé) weten ongetwijfeld meer en betere ideeën te genereren.